Nice 65 Yıllara…

FAHRİ ARIKAN
Maliye Hesap Uzmanları Derneği Başkanı

Baba ocağı, asker ocağı gibi kavramlar kültürümüzde hayatımıza yön veren, kişiliğimizin olgunlaşmasını ve hayatımızın kalan kısmında yeni artı değerler kazandıran kutsal saydığımız kavramlardır. Bizim için bunların yanında biri daha vardır…

Kişiliğimize ilkeler katmıştır…

Çalışmamıza disiplin katmıştır…

Bilgimize uzmanlık katmıştır ve en önemlisi

Hayatımıza tat ve anlam katmıştır…

Evet, burası kurulumuz, yetişme ocağımız Hesap Uzmanları Kurulu'dur.

Hayatımızın baharında, daha çalışma hayatımızın ise ilk adımlarını atmaya başlarken, hatta emeklerken üstadlarımızın bizi elimizden tutup, bilgi ovasında yürümeyi, hukuk yaylasında koşmayı, erdem zirvesine varmak için yokuşlardan tırmanmayı öğretmesini unutabilir miyiz?

Geçmişten geleceğe uzanan bu yolculukta bilgi, birikim ve tecrübelerini aktarmak suretiyle bizi biz yapan Hesap Uzmanları Kurulunu bugüne taşıyan tüm üstadlarımıza minnettarız.

İnsan hayatında kullanılan ve hayatı kolaylaştıran hatta vazgeçilemez diye düşünülen pek çok şey, yine insanoğlunun ihtiyaçları dolayısıyla icat edilmiş veya geliştirilmişlerdir. Bu açıdan bakıldığında ihtiyaçların hayatın seyrini belirlemede önemli bir fonksiyonunun olduğu söylenebilir. Zaten bu özelliği nedeniyle ihtiyaçlar ve ihtiyaçların karşılanma yöntemleri, "iktisat" biliminin en önemli konuları arasına girmiştir.

Bireysel olarak her insan için geçerli olabilecek bu durumun, toplumlar ve devletler için de geçerli olabileceğini söylemek çok da yanlış olmayacaktır. Toplumsal yaşamda oluşturulan pek çok kurum ve müessese yine o toplumun duyduğu ihtiyaçlar için kurulmuş ve geliştirilmişlerdir. Eğer bunlar olumlu şekilde değerlendirilirse, toplumlar için önemli ve vazgeçilmez kurumlar haline gelebilirler. Her devlet gibi Ülkemizde de bunun olumlu örneklerini görebilmek mümkündür.

Bundan 65 yıl önce kurulan Hesap Uzmanları Kurulu, Ülkemiz açısından bu olumlu örneklerden birisi, belki de birincisidir.

İkinci Dünya Savaşının tüm olumsuz koşullarını yaşayan ve hisseden ülkemiz, savaş sonrası önceliği, bozulan kamu maliyesinin yeniden yapılandırılması ve kamu harcamalarının gerektirdiği finansmanının temininе vermiştir. Bu bağlamda hem Türk Kamu Maliyesinin hem de vergi sisteminin yeniden yapılandırılması gündeme gelmiş hatta zaruret kazanmıştır. Bu amaç doğrultusunda da, bir taraftan yeni ve çağdaş bir vergi sistemi üzerinde çalışılırken, diğer taraftan da gerek bu vergi sistemini kurmak, işler hale getirmek, halka tanıtmak, gerekse de vergi idaresi ve vergi denetiminin yeniden kurulup geliştirilmesi için güçlü ve yetenekli bir uzman kadrosu oluşturulması için Maliye Bakanlığı'na bağlı Hesap Uzmanları Kurulu kurulmuştur. Kuruluş Kanunu'nun gerekçesinde de belirtildiği üzere Hesap Uzmanları Kurulu'nun esas kurulma gerekçesi, böyle bir kurula duyulan somut ihtiyaçtı.

Kurulun, asli fonksiyonu vergi denetimi olmakla birlikte yaşanan süreçte başta vergi yönetimi alanında olmak üzere kamu yönetimi alanında da önemli katkıda bulunmuştur. Kurulumuz, sadece kendi alanında değil, kamu ekonomisinin diğer sahaları ile özel sektörde de önemli görev ve fonksiyonlar üstlenen üstün nitelikli elemanlar yetiştirmiştir. Bu nedenle baba ocağı ve asker ocağından sonra Kurul da bizler için bir ocaktır. Bu ocaktan elde edilen bilgi, tecrübe, kişilik ve ilkeler sayesinde başarıdan başarıya koşulmuştur.

Öte yandan toplumsal hayatın vazgeçilmez unsurlarından biri olan değişim sonucunda bireylerin ve toplumların ihtiyaçları ve bu ihtiyaçların temin şekilleri de değişebilmektedir. Dolayısıyla tüm birey ve kurumların da bu değişim ve gelişmelere ayak uydurmaları veya kendini buna uyarlamaları bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Konuyu bu boyutuyla ele aldığımızda da Hesap Uzmanları Kurulu'nun bu konuda da öncü olduğunu, yaşanan değişim ve gelişmelere rahatlıkla uyum sağladığını, bu konuda, hem içinde bulunduğu Bakanlığa hem de ülkenin diğer kurumlarına yol gösterdiğini söyleyebiliriz. Mesleğiyle ilgili yenilikleri takip eden, teknolojik gelişmelerle barışık olan bu Kurul ve O'nun mensupları, kendilerini yaratan ihtiyaca en iyi şekilde cevap verebilmek için hiçbir fedakarlıktan da kaçınmamışlardır.

İhtiyaçlar gibi "değişim" de toplumun ve hayatın gerçeklerinden biridir ve değişimin yeni ihtiyaçlar yaratması da kaçınılmazdır. Dolayısıyla değişimin ortaya çıkardığı bu ihtiyaçlara cevap verecek oluşumların da ortaya çıkması doğal olarak gündeme gelecektir. Önemli olan, bu ihtiyaçlara cevap verecek oluşum ve yapılanmaların mahiyeti belirlenirken, ülke gerçeklerinin ve birikimlerinin göz ardı edilmemesi ve bu gerçeklere göre yeni oluşumların belirlenmesidir.

"Vergi alma hakkı" nasıl bir devletin vazgeçemeyeceği haklardan ise "vergi denetimi" de bir devlet için olmazsa olmaz haklardan ve yetkilerden biridir. Yani bir devletin vergi denetimi yapma hakkından vazgeçmesi düşünülemez. Denetimin olmazsa olmaz bir şartı olan objektif ve tarafsız olmasını sağlamanın yolu ise bağımsızlıktan geçer. Bu bağımsızlık yasalardan bağışık olmak demek değildir. Denetim görevi yerine getirilirken her türlü etkilenmeden uzak olmak, ancak ve ancak yasaların ve hukukun üstünlüğü çerçevesinde hareket etmek demektir.

Hesap Uzmanları Kurulu görevini yaparken hukukun üstünlüğü, tarafsızlık, dürüstlük, bağımsızlık, güvenirlilik, yenilikçilik, sürekli gelişim, etkinlik, yetkinlik, karşılıklı saygı saygı gibi değerlere hep sahip olmuş ve daima bu çerçevede hareket etmiştir.

Vergi denetiminin, tüm dünya ülkelerinde uygulanmakla birlikte, her ülkenin uygulayabileceği yeknesak bir modelin olmadığını da görürüz. Esasen bu mümkün de değildir. Çünkü her ülke, denetim modellerini belirlerken kendi özel koşullarını da dikkate almak ve buna uygun sistemler geliştirmek zorundadır. Bunu yaparken elbette dünya uygulamalarını da dikkate alacaktır.

Aynı hususların ülkemiz için de geçerli olduğu tartışmasızdır. Özellikle kamu harcamalarının finansmanında önemli sorunların olduğu ve kayıt dışılığın önemli boyutlara ulaştığı ülkemizde, vergi denetimine olan ihtiyaç ve bunun önemi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bize düşen ise bu ihtiyaca cevap verecek ve ülkemiz şartlarını da dikkate alacak en uygun ve etkin yöntem ve sistemleri bulup, hayata geçirmektir.

Hesap Uzmanları Kurulu, 65 yıllık süreçte başta asli fonksiyonu olan vergi incelemeleri olmak üzere, yüklendiği her işin altından başarıyla kalkmıştır ve bundan sonra da bu yolda ilerlemesine devam edecektir. Kurul, yapısı itibariyle işi ve fonksiyonu ile ilgili her türlü yenilik ve değişime de açık olup, bugüne kadar ki süreçte bu konuda öncülük görevini de en iyi şekilde yerine getirmiştir. Dolayısıyla vergi denetimi alanında da, düşünülen veya düşünülemeyen her yeni görev ve fonksiyonu da yani ortaya çıkabilecek ihtiyaçları da en iyi şekilde karşılamada öncü olabilecek durumdadır. Bunu gerçekleştirecek donanım ve bilgi birikimine fazlasıyla sahiptir. Düşünmek ve söylemenin kolaycılığını değil, yaşamak ve başarı ile sonuçlandırmanın zorluğunu şiar edinmiş Hesap Uzmanlarının bu konudaki tek beklentileri ya da dilekleri, kendilerine köstek değil destek olunmasıdır.

Bu vesileyle mensubu olmaktan onur duyduğum Hesap Uzmanları Kurulu'nun 65. yılını kutluyor, nice başarılı yıllar dileklerimle emeği geçen tüm Üstadlarımıza tekrar şükran ve saygılarımı sunuyorum.